

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, nedelno, poštne in druge poštne, ter volja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtinske pošte vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3, gledališka stolba. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O zdanjem položaji Hrvatske.

Iz Zagreba 23. dec. [Izv. dop.]

Kakor naši listi poročajo, sestal se bode hrvatski sabor dne 28. t. m., no, zasedanje trajalo bode le nekoliko dni, kakor je pri nas uže navada, to je, kakor nam magjarska samovolja nalaga. V vseh evropskih državah izgubil je konstitucionalizem mnogo svoje prejšnje veljave; mogotci so uvideli, da je to vendar najugodnejša državna oblika, da se v konstitucionalni državi lahko isto tako vlada, kakor v absolutnej, a da kljub temu vendar nikomur niso odgovorni, ker narodna zastopstva odgovornost na se prevzemajo. Tudi mi smo tako srečni, da imamo svoj deželni zbor, ki bi imel po zakonu vsakega leta vsaj tri mesece zborovati. A je li se zakon v tem obziru tudi obdržava? Žalibože ne! Redko kedaj se skliče naš sabor, a še tedaj le za kratek čas, tako da mu nij mogoče svojega posla točno in vestno obavljati. Nesrečni abus, da se ima delovanje našega sabora odložiti, kadar zboruje ogerski državni zbor, moral bi se vendar v interesu Hrvatske uže jedenkrat odstraniti. Ako bi se vsaj nekoliko na Hrvatsko oziralo, moglo bi se poslovanje ogerskega državnega zbora tako urediti, da bi se zajednički poslovi ne spravljali na dnevni red dotle, dokler bi hrvatski sabor svojega zborovanja ne končal. Kakor sem vam uže v zadnjem pismu poročal, nahaja se Tisza zdaj v takih zadregah, da bode najbrže privolil utelovljenju Krajine materijalno zemlji Hrvatske. Se ve da Tisze zahteva, da bi se namreč krajiški poslanci za ogerski državni zbor imeli direktno voliti, ne moremo sprejeti, ker bi to škodovalo našej samostojnosti, no, krajiško vprašanje se je zopet jedenkrat sprožilo, in dolžnost našega

sabora je, da se tudi on s tem vprašanjem začne resneje baviti; a je-li to mogoče, ako bode — kakor se čuje — zboroval samo štiri dni? Po našem mnenju storil bi sabor velik greh, ako bi ne upotrebil zdanje tako ugodne prilike, bodi si radi osebnih, ali kakih koli obziriv.

Na dnevnem redu bodočega saborskega zasedanja bode najbrže le avtonomni budget, katerega je vlada glede stroškov menda uže sestavila, glede pokritja pa se ne more še nič ukreniti, ker se regnikolarni deputaciji še nijsta sestali, ter bodemo vsled tega prisiljeni sprejeti od Magjarov nam usiljeni provizorij za jedno leto. Dohodki se toraj še ne bodo dali točno opredeliti, cela stvar se bode prepuščala vladi, ter se jej dovolila indemnitet. Mi sicer še ne moremo verovati, ali govori se, da se bodo avtonomni stroški skoraj v vsakem oddelu precej pristrigili, in da se bode tej forciranij varčnosti žrtvovalo ne malo in stitucij in reform zadnjih let, samo da se zadovolji povečanim zahtevam magjarskim. O pomnoženji delavnih močij v upravnem in pravosodnem oddelu, ki se je za časa reorganizacije upravnih in pravosodnih oblastij obečalo, nij zdaj niti sluha več, ampak se namerava štediti tudi na tem polju, čeravno bi to deželi moglo teške rane zadati; vzkratila se bode podpora za poljedelstvo in šumarstvo, opustile se bodo uže tako teško pričakovane gospodarske šole v Osjeku, Požegi in Iloku, odtegnila se bode subvencija gospodarskim društvoma v Zagrebu in Osjeku itd., s kratka, zadovoliti se bodemo morali v našem avtonomnem razvijanju z najpotrebnejšimi pogoji življenja, ter niti ne bodemo smeli sanjati o napredku. Bližnja prihodnost uže nas bode podučila, kako se misli peštanska gospoda obraniti pretečega vpljiva Hrvatske, ter po-

tisniti nas na oni politični in kulturni niveau, kakor bi bilo Magjarom ljubo!

Kakor sem uže omenil, usilili so nam Magjari provizorij za jedno leto. Na dnevnem redu saborskih posvetovanj stal bode torej tudi predlog, da se ima hrvatsko-ogerska nagodba za leto dni podaljšati. Ker so uže Magjari sličen predlog sprejeli, moramo ga sprejeti tudi mi; sploh pa je leto pri kraju, stara nagodba je potekla, in ker še nemamo nove, ne preostane nam drugega, nego udati se magjarskim zahtevam, brez obzira, je-li to Hrvatske koristno ali ne.

Magjari se zdaj ne nahajajo v najugodnejšem položaju, znano jim je, da so zdanje okolnosti Hrvatov ugodnejše, nego ikedaj, da bi toraj hrvatska regnikolarna deputacija vendar le utegnila energičneje zagovarjati pravo Hrvatske, zatorej so sklenili nadležno hrvatsko vprašanje vsaj za leto dni odložiti, dotle bodo okolnosti Magjarom morebiti ugodnejše postale, potem pa se nasilje proti Hrvatske lahko zopet nadaljuje. Kako zviti so vendar Magjari. Upamo, da bodo naši politikarji pravo Hrvatske naglašali in zahtevali zdaj, ko o okolnosti za nas ugodne.

Adresa srbske skupščine.

Iz Niša se poroča, da so srbski poslanci knezu Milanu izročili sledečo adresu:

Vaša visokost, gospodar naš! Ob najvišjem razvitku državne sile pod vladanjem slavnih Nemanicev Srb nij le ljubil svobode in časti svoje domovine, nego on je cenil te najvišje dari tudi pri sosednjih narodih. In ko se je na Kosovem izgubila neodvisnost Srbije, ko je napad oholih Azijatov vse poteptal in dejal v okove, ostal je Srb vendar le Srb, ker cenil je svobodo in čast mnogo višje nego življenje svoje. To dokazuje krv, ki se je pet sto-

Listek.

Pavel Josip Šafařík.

(Životopis.)

Kakor nas Slovence v narodnem obziru imenujejo jez, nad katerim se nekako lomijo divji valovi nemške in italijanske povodnji, preteče poplaviti Jugoslovanstvo; tako se zamorejo tembolj Čehi imenovati močna obramba, ki varuje, da ne pogoltajo zapadno-evropski narodi posameznih plemen slovanskih. Ker so potisnjeni Čehi daleč na zapad, treba jim je bilo prestati prve in najbolj grozne udarce, ki so bili namenjeni na vse Slovane, in čuditi se moramo nenavadnej življivosti in kreposti češkega naroda, ob čegar nepremagljivo stanovitnost s starodavnimi izročili so se razpršili vsi poskusi zapada, posebno pa Nemcev, ki so poskušali na vsak način zadušiti v tem

čilem narodu življenje slovanskega duha. Kolikokrat se je na pr. nemški narod trudil, da bi zasejal svojo kulturo mej Čehi, toda našel je oster odpor, in skušal je, da je češki narod zvest svojim izročilom, in da hoče živeti tako, kakor se je navadil ob času zgodovinskega svojega življenja; moral je zopet pustiti ta narod svobodno se razvijati v svojej narodnej posebnosti. Vsa zgodovina češka nam ne kaže drugega, kakor dolgo vrsto borb s sovražniki obstanka češkega naroda. Večkrat so ti sovragi, zadobivši za nekoliko časa vseh, precej jasno kazali svoj vpliv. Toda po tem neznatnem vspehu je nastopil čas računa za poučanje in nasilje: kakor en mož se je obrnil češki narod proti tujim knezom in otresel raz sebe teško in žgečo igo.

Tako prebujenje od začasnega, dasiravno težkega davljenja zavirljivih Nemcev se sme imenovati dviganje, ki se je polastilo češkega

naroda v koncu preteklega in začetku sedanjega stoletja.

Do tega časa je bil ta v istini mnogo-mučeni narod dolžen prestati vso tujo silo: ubiti so hoteli v njem vso preteklost, poplaviti njegovo vero in zaglušiti vsako misel, da bi mogla kedaj obstati njegova samostojnost. Sovražnik, ki se je uže nekaj stoletij zmagnosno rahljil nad nesrečnim narodom, poskušal je tudi takrat vsa mogoča sredstva, da bi dosegel svoj namen, toda ne prigovarjanja ne preganjanja nijso bila v stanu, zadušiti v Čehih ljubezni do svoje slavne preteklosti. Da postane narod svoboden, treba je bilo odkrita boja proti svojem pritiskovalcu, in to so dosegli Čehi s tem, da so urili svoje moči, da so obrazovali in podučevali svoj narod, in gojili v vsakem Čehu nežno ljubezen do svoje domovine.

To dviganje, od začetka slabotno, se je

letij pretakala, to dokazujejo tudi vsi sosednji narodi, kateri smatrajo Srbe za svoje bratitelje. A brezvspešna ostala bi morda neugasljiva ljubezen in neskončna udanost do najvišjih darov še dalje časa, ko ne bi bila previdnost božja sklenila, da ovenča z vseh pet stoletij trajajoče prizadevanje. Ono, kar je Miloš veliki pričel, neumrljivi Mihael nadaljeval, to si Ti, gospod, v glavnej stvari rešil: Srbska je neodvisna in poveljana! To je delo Tvojih rok, sad je Tvojega trula.

Zastopniki srbskega naroda, zbrani v prvo skupščino neodvisne Srbske v Nišu, radujó se, da si z umnim vporabljenjem prilike in krepko roko odtrgal znak poniževanja od nekdanj slavne mesta Niša, da si tisoče naših tlačanih bratov pripeljal pod krila matere Srbske, in da si zjedinił uže za časa na Kosovem ločene brate, da morejo bratsko složno delovati v prospeh skupne domovine. Mi zastopniki neodvisne Srbske smo srečni, da moremo jednoglasno izreči, da srbski narod ne premakljivo zaupa hiši Obrenovićev; da se bode Srbska, ki je dokazovala tudi dozdej svoje lojalno mišljenje, pokazala tudi še dalje po vspešnem boju in umnem vporabljenju sadu po vojski na berlinskem kongresu vredno onega političnega položaja, do katerega je Srbsko privel njen umni in korenjaški gospodar, in da Srbija bode zmirom pripravljena iti za klicem svojega viškega vodje na potu ohranjenja deželniñ težej in v tem odločilnem času do popolne izvršitve narodne misije in narodnega združenja vseh Srbov.

V tem zaupanju trudil se bode vsak Srb, vojak ali meščan, pri vrnitvi k domačemu ognjišču, da se tudi socialno življenje vzdrži na onej stopinji, katera se je z žrtvami naroda pod Tvojim vodstvom dosegla. Zato bode vedno oziraje se na našo zadačo in složno z domoljubno vlado, ki si je s svojim dozdanim delovanjem pridobila polno zaupanje naroda, reševali predloge postav, ozirajoče se na blagost in napredek naše domovine. Upamo tudi, da se bode vlada Vaše visokosti tudi na one predloge in potrebe ozirala, katere smatramo mi kot zastopniki naroda temu koristne. Spoznavajoči, da umno vedenje v vsakem delu zagotavlja srečo in napredek najbolje, bode skrbela skupščina tudi za to, da bode nedavno oslobodjeno ozemlje dobilo tudi one dobrosti, katere uživamo mi kot državljani slobodne in neodvisne Srbske.

Gospodar! Srbski narod je v postoječih

srečnih političnih razmerah z najtoplejšo ljubeznijo in najsrčniše prestolu Vaše visokosti udano. Navdušeno in složno bode srbski narod umnim vodstvom svojega orjaškega gospodarja dal svetu dokaz, da je vreden novo dobljene časti in svobode, da je red jedino sredstvo, omikanje in napredek jedini cilj državnega življenja.

V to ime kliče narodno zastopstvo: Živio prvi vladar neodvisne Srbske Milan M. Obrenović, živila srbska kneginja Natalija, živio knjezevič Aleksander, živio srbski narod.

V Nišu 1. (13.) decembra 1878.

(Podpisanih je 148 poslancev.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. decembra.

Z Dunaja pišejo, da je novo *ministerstvo* „na papirji“ uže sestavljeno, a da se ne bode v javnost pokazalo, predno nij v državnem zboru berlinski dogovor sprejet. Najbrž bode kakovo prelazno uradniško ali birokratsko ministerstvo.

Čehi v Pragi, in sicer prvi možje narodni, poslanci in drugi javni ljudje, imajo lepo navado, da se v posebnem „českem klubu“ shajajo po večkrat in razgovarjajo o političnih razmerah. Zadnjič je govoril Fr. Šubert o Čehih v Šleziji. Kazal je, kako se v Šleziji s težavo bori slovanski češki element, ki nema mest ne inteligencije dovolj, zoper nemško preplavljenje, da si je v Šleziji 110 000 Čehov. Ti nemajo nobedne ljudske in srednje šole, a 270.000 Nemcev ima 13 srednjih šol, mej temi 5 nemških gimnazij. Mej nemškim prebivalstvom Šlezije se je prusk duh razširil, in ta se javlja v ostrem boju zoper slovansk element.

Vnanje države.

Iz *Belgrada* poroča oficijalen telegram: Srbska vlada je zahtevala od skupščine večjo svoto novcev za vzdrževanje srbskih agentov v turških deželah. — Finančni minister je predložil osnovo postav, vsled katere vzame Srbija 24 milijonov frankov na posodbo za plačanje državnih dolgov. — Minister za javna dela je predložil osnove zakona, po katerem se bode zidala železnica Belgrad Aleksinec Niš, in železnica Niš-Leskovac-Vranja-Mitrovica na državne stroške.

Iz *Albanije* se poroča na dalje, da terjajo Albanci zvezo z Italijo, ako jim porta ne dovoli avtonomije, podobne z Bolgarsko. Videti je, da italijanizem tu doli pod Črnogoro svoje agitatorstvo razvija.

Iz *Carigrada* poroča „Pol. Corr.“, da se Chaireddin-paša uže majo na svojem prostoru kot veliki vezir, ter utegne kmalu pasti. Carigradski turški krogi so hudi nanj,

da se je sultanu vsilil on, tujec. Njegov naslednik utegne biti Saif-paša.

Rumunski knez je rekel pri sprejemu adrese, katero mu je deputacija zbornice prinesla, dotikajoč se onega mesta, ki govori o svobodi židov v Rumuniji, da s tem bode Evropa videla, kako se Rumunija ujae volji njene, izražene v berlinskem dogovoru; zato bode izginil vsak sum in predsotek, ki v inostranstvu še zoper Rumunijo obstoji.

Dopisi.

Iz *Dunaja* 22. decembra [Iv. dop.]

Razpuščenje nemškega bralnega akademičnega društva na Dunaji zaradi prusijanskega duha, ki se je mej udi tega društva, to je mej profesorji in študenti širil, je mej Nemci velik hrup, mej Slavjani veliko senzacijo proizročilo. Hočem Vam tedaj nekaj o zgodovini tega društva pisati, katero je tudi bolj pomenljivo, ker ž njo višji gospodje v zvezi stojijo, in ker se iz nje tudi cela tendencija tega društva razvidi.

Bilo je leta 1866 ali 1867, ko je g. prof. dr. Unger, dosednji minister v mestu Dunaju prvokrat v deželni zbor izvoljen bil. V svojem kandidatnem govoru je prof. dr. Unger takrat z veliko odkritostjo naglašal nemški značaj mesta Dunaja, nemški značaj avstrijske države, in je dokazoval, da tudi vsa tendencija našega državnega sistema druga biti nemore, nego nemško-narodna. Se ve, da je ta odkrita izjava slovečega profesorja mej dijak nemške narodnosti našla veliko dopadenje, in bralno društvo akademično, takrat še avstrijsko mejnarodno, kozmopolitično bralno društvo je dr. Ungerjeru za to — zaunico votiralo. Dijaki slavjanske narodnosti so v manjšini, ker vpisalo se je zadnji trenotek pred zborovanjem toliko nemških dijakov v društvo, da so nemški dijaki, kateri so poprej v društvu v manjšini bili, čez noč „z državnim udarcem“ večino dobili.

Ali slavjanski dijaki s svojo izjavo niso zaostati hteli, in so v mnogoštevilno obiskanim svojem shodu klenili, k novo izvoljenemu poslancu prof. dr. Ungerju deputacijo odpisati, katera mu naj ima v imenu slavjanskih študentov na dunajskem vseučilišču odkrito reči, da ti njega kot učenjaka in profesorja čislajo in spoštujejo, ali da se z njegovimi političnimi nemškimi načeli ne strinjajo, da Slavjani tudi za zaupnico niso glasovali, in da je ta tedaj ona izjava samo nemških dijakov. — Deputacija, obstoječa iz Slovenca

malo po malem krepilo, in ker so ga vodili možje, ki so bili vsi navdihnjeni goreče ljubezni do domovine, je kmalu potegnilo za soboj vse vrste in stanove naroda. Najbolj čvrsti delavci so se pokazali tisti literati in učenjaki, katerih imena so za vselej tesno zvezana z dobo prerojenja češkega naroda. Eden takih častnih borilcev za svoj narod je bil znamenit učenjak Pavel Josip Šafařík, ki je posvetil vso svojo delavnost v to, da bi se razvil češki narod, da bi izpoznal njegov položaj in mu pomagal vreči raz sebe težko tujezemsko breme.

Da se razume ves velikanski pomen plotovorne delavnosti Šafaříkove, treba je omeniti, ob kakem času je on delal in se trudil. To je bil čas, ko so o češkem narodu govorili ali s prezrenjem ali z obžalovanjem, menilo se je, da je njegov jezik dostojen samo prostim ljudem, in davno so ga bili uže izgnali iz aristokratskih dvoran, tako tudi iz

gostilnic, kamor se je shajalo „boljše občinstvo“. Govoriti v češkem jeziku, dejalo se je toliko, kakor grešiti zoper svetsko oliko. V tako trudnem času pokazali so se sredi češkega naroda znani delatelji: Jungmann, Hanka, Kollar, Palacky, Šafařík in drugi. Ti junaki so jeli klicati v velikej tmini ves češki narod k novemu svetlemu življenju, klicali so ga iz sna in donelo je na uho: „vstani, zora poka!“

Ne poudarjam zastoni, da ima mej vsemi temi delavci jedno prvih mest Šafařík, čegar ime je z zlatimi črkami vpisano v domovinske letopise vseh slovanskih narodov. Prvi je on določil prava Slovanstva v zgodovini, in razkril bliščeče stranice njih slavne preteklosti.

Pavel Josip Šafařík se je rodil 28. apr. 1795. leta v Kobeljarovu, nevelikej gorskej vasi gemerskega okroga na gorenjem Ogerskem, kjer je bil njegov oče, po rodu Slovak, evangelijski propovednik. Do najstarejšega leta

je mladi Šafařík živel na domu, se učil čitati in pisati, ter prejemal tudi druge nauke od svojega očeta. Leta 1805. je stopil on v Rožnavsko gimnazijo, potem pa na gimnazijo v Dobšinu. Dokončavši tečaj, podal se je na evangelijski licej v Kežmarku na gorenjem Ogerskem, kjer se je učil pet let. Tu mu je nenadoma prišel v roke sestavek znanega češkega učenjaka Josipa Jungmanna „O jeziku češkem“, ki je bil zelo vneto napisan v „Glasniku“ l. 1803. Ta sestavek je napravil na Šafaříka nenavadno silen vtis in odločil, sme se reči, njegovo osodo. Z veseljem je jel študirati Slovanstvo, seznanil se je s češkim slovstvom, ki je takrat se ve da, še malovažno bilo. Prvi plod tega učenja je bil njegov pesniški poskus: „Tatranská Musa slyrou slovanskou“, ki je pokazal Šafaříkovo živo domišljijo.

(Konec prihodnjič.)

g. Alojzija Gregoriča, zdanjega odvetnika v Ptuj, iz Hrvata Kršnjavija in jednega Čeha je svojo nalogo vestno rešila. Profesor Unger je deputaciji odgovoril, da on nema nič proti političnemu mišljenju slavjanskih dijakov, on je vendar na Dunaji rojen, na Dunaji odgojen, on je na Dunaji „velik ali mali, mali ali velik mož“ — kakor kdor hoče — postal, in da se zdaj njemu ne sme za zlo vzeti, ako je nemško-narodne politične misli. — Ker pa je g. Alojzij Gregorič tudi odbornik akademičnega društva bil, so ga drugi sodborniki na odgovornost klicali, ker je on v protislovju s skleneno zaupnico šel kot deputat k gospod. dr. Ungerju proti zaupnici protestirat. V odboru sta sedela tudi profesor filozofije dr. Robert Zimmerman in profesor dr. Wahlberg. zdaj dvorni svetovalec. Stavljal se je predlog, da se dozdaj akademično bralno društvo izpremeni v nemško-bralno društvo. Slavjanski dijaki so se temu ustavljali, ali tačas se vzdigne g. profesor Wahlberg. se ves razkačen proti študentom slavjanske narodnosti obrne, trdeč, da je dunajsko mesto nemško, univerza nemška, in da tedaj akademičnemu društvu drug naroden značaj biti ne more, kakor samo nemški. To je odločilo, zastoj so naglašali slavjanski študentje avstrijsko stališče, in sklep je bil sprejet, da se društvo od zdaj naprej imenuje nemško akademično bralno društvo. Na to vstane g. Alojzij Gregorič, dene na mizo protest od več 100 dijakov slavjanske narodnosti podpisanih, in naznani ob enem, da on iz odbora in vsi drugi tudi iz društva izstopijo. — To društvo, v katerem se je od tačas do zdaj mladina za prusijanstvo pripravljala, je zdaj razpuščeno, minister Unger je tudi došluzil, a dokler bo vendar nemška stranka z idejami veleizdajnega poslanca prusijana Schönererja na krmilu, ostane vse pri starem, da si bi bil pač uže čas pri nas za avstrijsko politiko.

Iz Pohorja 25. dec. [Izv. dopis.] (Volilna tožba.) Znano je Slovencem da g. dr. Radaj in Fluher nijsta bila potrjena kot deželna poslanca, akoravno sta sijajno zmagala in pri volitvi podrla starega zagriženega sovražnika slovenskega naroda, nemškega „pemaka“ Seidla. Njegova dela slovenskemu svetu znana, le na videz opravičena, v istini pa nikdar, so ga vrgla ob tla, od koder se ne bode vzdignil več. Ta nasprotnik pa še ima nekaj prijateljev, ki zelo žalujejo in britke solze skrivaj točijo nad njegovim padcem. Ti so Formacher in pristaši, posebno pa bergentalski Löschnig, srenjski predstojnik, kojega srenjski pisac je Seidl. Skoro mu svetujemo, kar smo tudi prorokovali, da še bode rad srenjski pisac, da take posle prevzame in si nekaj zasluži. Po zmagonosni bitki 12. septembra 1878 v Mariboru za slovenski Štajer, si dolgo niso znali nemčurji, zatelebani, deloma zapeljani, vrelega žolča ohladiti. Kakor z neba blisk jim pride govorica, da so nekateri narodni volilni možje glasove kupovali za slovenske poslance, v pest. Ha, si mislijo, to so uže naši, skoro bodo volitve ovržene, in naši, slovenskega naroda podiralci bodo se v graškem deželnem zboru šopirili.

Drugi gotovo nihče nij kakor bergentalski vincarski grof Löschnig tega Seidlu in Formacherju naznanil, ki je s svojimi pritlikovci Lazniškega volilnega moža zavoljo kupovanja glasov tožil, ter jih je veliko bilo k sodnji poklicanih, da bi se resnica izvedela.

Trikrat so morali po krivem obdolženi pred sodnijo hoditi. Sodnik je jednega izmed zatoženih pokregal, zakaj pa kaj takega govorite, ako nij res; on mu odgovori: Löschnig je mene uže velikokrat nalagal, zakaj bi jaz ne smel tudi njega. Ker se je mnogim tožba preneumna zdelala, začeli so nekateri volilci šale uganjati, rekli po oštarijah: mi pa smo tolarje dobili, ter kazali radovednežem tolarie (ki so jih navlaš iz doma soboj prinesli), kar je še večje veselje, in jezo pri nemčurjih proizročilo. Na toliko različno govorjenje prišli so bili celo žandari v tiste kraje, ki so po vseh koteh in kočah morali poizvedavati, ali je resnica ali ne. Ves trud je bil zastoj, ker so zatoženci uže vsi sodnijsko nekrivi izpoznani. Löschnig si je tedaj svoj nos precej poparil. Pravi se, da bi bil 5 let v šolo hodil, pa ne zna niti brati niti pisati, svoje ime komaj za spoznati podčrgota. Zraven tega je le velik mogotec, kar sledeče dokazuje: g. nadučitelj je napisal nekda na šolske izkaze njegovih otrok Leschnik (tako v krstnih bukvah), a on je prečrtal učiteljevo pisavo, in napisal „Löschnig“, in tudi učitelja tožil pri okrajnem šolskem svetu, kateri je odločil po kurendi, kojo ima lembaška šola v zlati skrinjici shranjeno.

Domače stvari.

— (Iz seje deželnega odbora 20. decembra.) Vodstvo vino- in sadjerejske šole na Slapu se pogojno pooblasti, da pošlje razne vinske trte in sadna drevesca in razna v šolskih vinogradnih na Slapu pridelana vina na razstavo k občnemu zboru kranjske kmetijske družbe meseca januarija l. 1879; — obračuni obohotkov in stroškov šolskega posestva Slapske vino- in sadjerejske šole l. 1876. in 1877 se odobrijo in lastniku šolskega posestva — grofu Karlu Lanthieriju v potrjenje pošljejo; — predlogu okrajnega šolskega sveta za povišanje nagrade pomožnega učitelja na ljudske šoli v Planini pri Vipavi se pritrdi; — siroti necega šolskega učitelja se do prihodnjega deželnega zbora dovoli 50 gold. letne miloščine iz normalno-šolskega zaklada: — na dopis zaradi definitivnega potrjenja sedanjega provizoričnega učitelja na ljud. š. v Horjulu, se deželnemu šolskemu svetu odgovori, da naj se učiteljska služba v Horjulu zaradi definitivnega imenovanja učitelja razpiše; mestnemu magistratu v Trstu se piše v zadevi pošiljanja najdenecv od kranjskih mater iz tržaške najdenišnice v rejo na Kranjsko; — na dopis za deželno podporo po povodni poškodovanim krajem okolo Cirknice, Loža in Planine in pri Ložkem potoku (v kočevskem okraji) se deželni vladi odgovori, da deželni odbor hoče omenjenim krajem kolikor mogoče iz deželnega zaklada pomagati, ko dobi potrebne papiere in razkaze škode in poškodovanih, deželna vlada se pa naprosi, da se obrne tudi na visoko vlado za pomoč iz državnega zaklada. —

— (Z Vrhniške) se nam piše, da je odbor čitalnice veselico, ki bi bila imela biti na Štefanov dan, prestavil na dan sv. treh kraljev, t. j. 6. prihodnjega meseca iz več uzrokov.

— (Iz Škofje Loke) se nam piše: V nedeljo 22. t. m. je bila v prostorih tukajšnje čitalnice slovesna obdaritva ubogih učenecv in učenk; zatem je bila predstava dveh iger v slovenskem in v nemškem jeziku. V obče se je dobro igralo, samo želimo, da bi

se večkrat tako dobro, kot to nedeljo zabavati mogli.

— (Mozirska narodna čitalnica) ima v nedeljo, t. j. dne 29. t. m. svoj občni zbor. Dnevni red je: 1. Predlaganje društvenega računa. 2. Volitev odbora. Potem zabava s petjem. K temu vabi najljubše vse udeleženice odbora.

— (Iz odborove seje „Matične“) se poroča: Za prihodnje leto bode poleg znanstvenega letopisa „Matica“ izdala jako zanimivo Cigaletovo knjigo „Slovenska terminologija“, „Matici“ obljubljen, in v načelu uže sprejeta Glavackega „Flora slovenska“, pa se ne bode tiskala pred l. 1880. Ob enem odbor po nasvetu odseka za izdavanje knjig sklene: 1. Nedovršeni in neslovenski spisi se ne sprejemajo, in 2. za nedovršene (ali samo obljubljene) spise se nagrade naprej ne dajejo. — Zbirka geografskih „Matic“ poslanih imen se bode izročila g. prof. Pleteršniku, ki je reč sprožil, in katerega bode „Matica“ naprosila, da naj poslano blago pregleda, in nasvetuje, kako bi se vravnalo in na svetlo spravilo. Za nove poverjenike so bili izvoljeni, če bodo hoteli reč prevzeti: a) g. M. Lendovšek, katehet v Ptuj, za okraj ptujski; b) g. Damijan Pavlič za Pivko; c) g. Luka Svetec za okraj litijski; d) g. dekan Kragelj za okraj tolminski; poverjenišvo cirkniško se razdeli v dva okraja, ker je za jednega preveliko; okraj cirkniški, ki bode imel za poverjenika g. župana Krašovca, pa okraj starotrški, kateremu bode poverjenik g. kupec Vilar v Pudobu. — Gledé v nakup ponudene hiše se izvoli odsek 3 udov (Vihar, dr. Poklukar in dr. Zupanec), kateri naj bodo skrbeli za to, da se bode premoženje „Matic“ o priličnem času namesto v državnih obligacijah naložilo varnejši z nakupom kakoga posestva.

— (Razsodba deželne vlade.) Nekateri nemškutarji so se pritožili, poroča „Sl.“ da trije odborniki Marijine bratovščine nijso pravilno voljeni, ker so bili voljeni trije odločni narodnjaki Horak, Pirnat in Zupančič. Mestni magistrat je tožnikom pravdal, in g. Regaliju zažugal 50 gl. kazni, če ne skliče novega občnega zbora, da se bo v novič volilo. Deželna vlada je pa to razsodbo ovrгла, in narodni odborniki ostanejo v odboru na veliko jezo tožnikov.

Olje za sluh

štabnega nadlečnika dr. Schmidt-a, zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena (ako kdo težko sliši, ali mu v ušesih šumi, se takoj ozdravi).

Cena jedne sklenice z navodom kako se rabi 2 gold., v provincije razpošilja se franco proti poštni nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogo ima Julius Grätz, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Spričevalo. Več nego 12 let nijsem vsled bolezni na levo uho nič slišal, kar me je jako motilo, in mi je bilo sitno pri mojem poslovanju; vsa sredstva nijso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše olje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, hotel sem tudi to, in doživel sem veselje, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem še le pol sklenice porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjo lahko najtopleje priporoča. (429—2)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.

LASTUNA in tisk „Národne tiskarne“.